

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 18/1983-84
med anledning av ltm Roger Janssons m.fl.
lagmotion med förslag till landskapslag
om ändring av kommunallagen för landskapet
Åland.

Landstinget har den 28 november 1983 inbegärt lagutskottets yttrande över lagmotionen. Utskottet får härmed anföra följande.

I motionen föreslås att kommunallagens 15 och 48 §§ skulle ändras så att den som valts till ledamot i landskapsstyrelsen även samtidigt kunde upprätthålla uppdrag som medlem eller ersättare i kommuns fullmäktige eller i kommunal nämnd. Däremot skulle enligt motionen nu gällande förbud för landskapsstyrelseledamot att samtidigt verka som medlem eller ersättare i kommuns styrelse fortsätta att gälla.

Vid behandlingen av motionen har utskottet granskat tillkomsten av de nuvarande bestämmelser som begränsar möjligheterna att samtidigt vara ledamot av landskapsstyrelsen och inneha kommunalt förtroendeuppdrag i fullmäktige, styrelse eller nämnd.

I landskapsstyrelsens framställning med förslag till ny kommunallag för landskapet Åland (nr 50/1978-79) ingick inte några bestämmelser som skulle ha begränsat rätten för landskapsstyrelseledamot att inneha kommunala förtroendeuppdrag. Bestämmelserna infördes i stället under landstingsbehandlingen. I lagutskottets betänkande nr 39/1978-79 föreslogs 15 § ändrad så att ordinarie ledamot av landskapsstyrelsen inte samtidigt kunde vara ordinarie medlem av kommuns fullmäktige. Utskottet hänvisade till den centrala position landskapsstyrelsen har i förhållande till ärenden rörande alla kommuner i landskapet. Man beaktade vidare "önskvärdheten av spridning av förtroendeuppdragen". Bestämmelsen konstruerades så att medlem av kommuns fullmäktige som arbetar som ordinarie ledamot av landskapsstyrelsen inte får utöva sitt fullmäktigeuppdrag.

På förslag av stora utskottet (bet.nr 50/1978-79) infördes motsvarande inskränkningar även i fråga om landskapsstyrelseledamots rätt att vara medlem av kommuns styrelse. Förslaget motiverades med behovet att uppnå enhetlighet

i bestämmelserna för fullmäktige och styrelsen. Däremot berördes inte under landstingsbehandlingen eventuella inskränkningar beträffande rätten för landskapsstyrelseledamot att vara medlem av kommunal nämnd.

Sistnämnda inskränkning intogs i 48 § kommunallagen i ett förslag till en större reform av kommunallagen (framst.nr 36/1982-83) som landskapsstyrelsen lämnade till landstinget våren 1983. I framställningen ingick inte några motiveringar till förslaget som gick ut på att landskapsstyrelseledamot i fortsättningen inte heller skulle ha rätt att vara medlem av kommunal nämnd så länge uppdraget i landskapsstyrelsen fortgår. Det aktuella förslaget till ändringar i kommunallagen omfattade närmare 30 paragrafer och hade på förhand tillställts kommunerna för utlåtande. Mariehamns stad hade härvid motsatt sig den föreslagna ändringen på denna punkt medan övriga kommuner inte kommenterat förslaget.

I en anslutningsmotion av ltm J.-E.Lindfors (mot.nr 70/1982-83) föreslogs bl.a. att ändringen till denna del inte borde omfattas. Lagutskottet omfattade likväl i sitt betänkande (nr 28/1982-83) framställningens förslag med motiveringen att "den inslagna principen om strikt åtskillnad mellan kommunala uppdrag och medlemskap i landskapsstyrelsen (bör) konsekvent iakttas". I anslutning till de övriga lagändringarna preciserades samtidigt i viss mån reglerna i 15 och 39 §§ rörande begränsningarna i landskapsstyrelseledamots rätt att vara medlem i fullmäktige och styrelse.

Utskottet konstaterar att frågan om möjlighet för ledamot av landskapsstyrelsen att samtidigt utöva kommunala förtroendeuppdrag berörts i landstinget så sent som i september 1983. Vid den då aktuella behandlingen beslöt landstinget enhälligt dels bibehålla den princip som ingick i 1980 års lag rörande uppdrag i fullmäktige och styrelse, dels utvidga begränsningarna att avse även uppdrag i nämnd. Enligt utskottets uppfattning har sedan dess några väsentliga förändringar i situationen inte inträffat, inte heller har några nya principiella synpunkter tillförts ärendet. Av denna orsak har utskottet inte ansett skäl föreligga att nu ändra gällande bestämmelser, varför utskottet beslutat föreslå att motionen måtte förkastas.

Ersättaren S.-O.Lindfors har beträffande 48 § anmält avvikande åsikt med motiveringen att några praktiska eller principiella hinder inte kan anses

föreligga för landskapsstyrelseledamot att samtidigt inneha nämnduppdrag i sin hemkommun.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta lag-
motionen nr 10/1983-84.

Mariehamn den 16 januari 1984.

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sune Eriksson, v.ordf.
Curt Carlsson, ledamöt. Andersson och Börje Eriksson samt ersättaren S.-O.
Lindfors.